
У журналі вміщено статті з проблем давньої історії та археології від первісності до середньовіччя, публікації нових матеріалів і результатів досліджень пам'яток на території України та за рубежом, біографічні матеріали, рецензії та хроніку.

Для археологів, істориків, краєзнавців, учителів історії, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

В журнале помещены статьи по проблемам древней истории и археологии от первобытности до средневековья, публикации новых материалов и результатов исследований памятников на территории Украины и за рубежом, биографические материалы, рецензии и хроника.

Для археологов, историков, краеведов, учителей истории, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Адреса редакції

04210 Київ—210,
просп. Героїв Сталінграда, 12
Телефон 418-91-38
E-mail: editor@iananu.kiev.ua

П.П. ТОЛОЧКО (головний редактор),
В.Д. БАРАН, К.П. БУНЯТЯН, І.С. ВІНОКУР,
Н.О. ГАВРИЛЮК, М.І. ГЛАДКИХ, А.А. ЗАЛІЗ-
НЯК, В.М. ЗУБАР (відповідальний секретар),
Г.Ю. ІВАКІН (заступник головного редактора),
Д.Н. КОЗАК, С.Д. КРИЖИЦЬКИЙ, В.К. МІХЕ-
ЄВ, О.П. МОЦЯ, В.В. ОТРОЩЕНКО, С.А. СКО-
РИЙ, В.Н. СТАНКО, Р.В. ТЕРПИЛОВСЬКИЙ,
Г.М. ТОЩЕВ, В.М. ЦИГИЛИК, Є.В. ЧЕРНЕНКО

Друкується за постановою
редакційної колегії журналу
Редактори *О.І. Калашикова,*
О.А. Петриченко

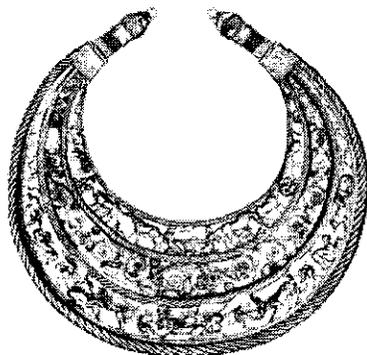
Технічний редактор
Т.М. Шендерович

Коректор
І.В. Ревчук

Комп'ютерна верстка
А.О. Шевченка

Здано до набору 27.12.2003. Підписано до друку
14.04.2004. Формат 70 × 108/16. Папір офсетний
№ 1. Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум - друк
арк. 15,40. Обл.-вид. арк. 18,07. Тираж 700
прим. Зам. 1059.

Оригінал-макет виготовлено та тираж видруковано
Видавничим домом «Академперіодика», 01004
Київ, вул. Терещенківська, 4

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ЗАСНОВАНИЙ У БЕРЕЗНІ 1989 Р.

ВИДАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

КИЇВ • 1 • 2004

ЗМІСТ

Статті

МАЦКЕВИЙ Л.Г. Печерні пам'ятки палеоліту та мезоліту у Верхньому Подністров'ї.....	3
АНТОНОВ А.Л., ОТРОЩЕНКО В.В. Особливості ритуального посуду зрубної спільноти.....	18
ТОВКАЙЛО М.Т. До проблеми взаємин населення буго-дністровської та ранньотрипільської культур.....	30
ЄМЕЦЬ І.А. Значення деяких абревіацій на античних амфорах з території Боспору Кімерійського.....	43

Публікації археологічних матеріалів

КОВПАНЕНКО Г.Т., РИЧКОВ М.О. Кургани доби бронзи на півдні Київщини	60
КОЗАК Д.Н., КОЗАК О.Д. Поховання вельбарської культури з Хрінницького водосховища. Спроба біоархеологічного аналізу.....	75

Дискусії

КОНЧА С.В. «Степова» концепція походження індоевропейців на сучасному етапі.....	87
МОЦЯ О.П. Дружинники — козаки — лицарі.....	99

Нові відкриття і знахідки

БЕРЕЗАНСЬКА С.С., ГОШКО Т.Ю., САМОЛЮК В.О. Колективне поховання тшинецької культури на р. Горинь.....	111
ЛЮБИЧЕВ М. В., СКИРДА В.В., УСАНОВ С.А. Залізні речі черняхівської культури з Музею археології та етнографії Слобідської України.....	125

Охорона пам'яток археології в Україні

До відкриття нової рубрики.....	129
Berlin Resolution 2003.....	129
Берлінська резолюція 2003.....	130
ОЛЕНКОВСЬКИЙ М.П. Чи спроможна Україна зберегти на своїй території всесвітню археологічну спадщину?.....	132
Інструкція до оформлення Наукового звіту про проведені дослідження археологічної спадщини.....	135

Рецензії

БУЙСЬКИХ А.В. J. Fornasier, B. Böttger (Hrsg.). Das Bosporanische Reich. Der Nordposten des Schwarzen Meers in der Antike (Antike Welt: Sonderband. Zaberns Bildbände zur Archäologie).....	141
ГУСАКОВ В.В. Jurgen Paul. Herrscher, gemeinwesen, vermittler: Ostiran und Transoxanien in vormongolischer zeit.....	144

Хроніка

БУЙСЬКИХ С.Б. Міжнародна наукова конференція з античної ландшафтної археології	148
МАРГОЛІНА І.Є. Інформація про проведення II Міжнародних науково-практичних «Софійських читань».....	150
До 70-річчя Григорія Михайловича Бурова.....	152
До 60-річчя Дениса Никодимовича Козака.....	153
Наші автори	155
Список скорочень	156

СОДЕРЖАНИЕ

Статьи

МАЦКЕВЫЙ Л.Г. Пещерные памятники палеолита и мезолита в Верхнем Поднестровье	5
АНТОНОВ А.Л., ОТРОЩЕНКО В.В. Особенности ритуальной посуды срубной общности	15
ГОВКАЙЛО Н.Т. К проблеме взаимосвязей населения буго-днестровской и ранне-трипольской культур	31
ЕМЕЦ И.А. Значение некоторых аббревиаций на античных амфорах с территории Боспора Киммерийского	43

Публикации археологических материалов

КОВПАНИЧЕНКО Г.Т., РЫЧКОВ Н.А. Курганы эпохи бронзы на юге Киевщины	60
КОЗАК Д.Н., КОЗАК А.Д. Погребения вельбарской культуры с Хренниковского водохранилища. Попытка биоархеологического анализа	75

Дискуссии

КОНЧА С.В. «Степная» концепция происхождения индоевропейцев на современном этапе	87
МОЦЯ А.П. Дружинники — казаки — рыцари	99

Новые открытия и находки

БЕРЕЗАНСКАЯ С.С., ГОШКО Т.Ю., САМОЛЮК В.А. Коллективное захоронение тшинецкой культуры на р. Горынь	111
ЛЮБИЧЕВ М.В., СКИРДА В.В., УСАНОВ С.А. Железные предметы черняховской культуры из Музея археологии и этнографии Слободской Украины	125

Охрана памятников археологии в Украине

К открытию новой рубрики	129
Berlin Resolution 2003	129
Берлинская резолюция 2003	130
ОЛЕНКОВСКИЙ Н.П. В состоянии ли Украина сохранить на своей территории всемирное археологическое наследие?	132
Инструкция для оформления Научного отчета о проведении исследований археологического наследия	135

Рецензии

БУЙСКИХ А.В. J. Fornasier, B. Böttger (Hrsg.). Das Bosporianische Reich. Der Nordposten des Schwarzen Meers in der Antike (Antike Welt; Sonderband. Zaberns Bildbände zur Archäologie)	141
ГУСАКОВ В.В. Jürgen Paul. Herrscher, gemeinwesen, vermittler: Ostiran und Transoxanien in vormongolischer zeit	144

Хроніка

БУЙСКИХ С.Б. Международная научная конференция по античной ландшафтной археологии	148
МАРГОЛИНА И.Е. Информация о проведении II Международных научно-практических «Софиевских чтений»	150
К 70-летию Григория Михайловича Бузова	152
К 60-летию Дениса Никодимовича Козака	153
Наши авторы	155
Список сокращений	156